SAYI: 1638 | PAZAR 28 EYLÛL 1941 | SENE 5
TELEFON: Baş M. 20827 İDARE 23300 | TELGRAF: İstanbul Son Telgraf
Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Tesis Tarihi 1936 | ADRES: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No. 54 | SAYISI 5 KURUŞ | Pst. Kutusu No. | ABONE: Senelik: 1400 6 Aylık: 750 3 Aylık: 400
Gazeteye gönderilen evrak iade edilmez.

Muhtekire şunu anlatmak lâzım!

Vatandaş için hasıl ettiğin her iştira zorluğu milletin bünyesine tesir eder

VE YİNE ŞUNU SÖYLEMEK YERİNDEDİR:

İhtikâr bugün artık: "Hiyaneti vataniye„ suçudur. Muhtekirle vatan haini arasında hiç bir fark gödü'emez. Onun da yeri zindan veya iptir!

Yazan: *ETEM İZZET BENİCE*

Memlekette ihtikâr var mı, yok mu?. Bunu şahsan bilmiyoruz. İhtikârla pahalılığı biribirinden ayırmak lâzımdır. Pahalılık, mutlaka ihtikâr yüzünden olmaz. Tabii ve iktısadi seyir içinde herhangi bir madde pahalı olabilir. Bu pahalılığı imkân nisbetinde tahfif etmenin de normal tedbir ve çareleri vardır.

Biz, bu yazımızla pahalı olan ve memleket dışından tedarik edilen maddeler mevzuu üzerinde değil, ihtikâr ve muhtekir bahsi üzerinde durmak istiyoruz.

İhtikârın mevcut olduğunu yine bize bildiren şahsi görüş, biliş ve intıbamızdan ziyade gazetelerde okuduğumuz haberler ve idame edilen resmî faaliyettir. Hergün büyük bir iki tüccardan başlıyarak mahalle bakkalına kadar birkaç kişinin mahkemeye verilmiş olduğunu görüyoruz.

Demek ki, bugünkü hayat pahalılığında yalnız tabii ve iktısadî seyir değil, gayrimeşru kazanç teşebbüsleri, yani ihtikâr da âmil oluyor.

Hükümet ihtikârla mücadele için idari ve iktısadi birçok tedbir almıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi, Ticaret Ofisi, İaşe Müsteşarlığı teşkilâtı, Fiat Murakabe Komisyonları sistemi ayni zamanda ihtikârı vurmak ve meneylemek esasına göre cihazlandırılmış faaliyet uzuvlarıdır.

Halkın hükümet ile mücadelede elele vermesi ve bu davetin yapılışı prensipi de ihtikârı kıracak âmillerden en mühimmidir. Buna rağmen ihtikâr ve muhtekir hâlâ memlekette bulunabiliyorsa bunun muhtevi olduğu tehlikeyi gezginci satıcıdan en büyük toptancı tacire kadar anlatmak birinci milli ve vatanî vazifemizdir.

Bugün dünya milletleri bir ölüm ve dirim mücadelesi içindedirler. Harbe girmiş olanlar kadar harp dışında bulunanlar da bu harbin tesirlerini derece derece hissediyorlar. Harp, ne eski zaman harpleri gibi muayyen arazi ve iktısadi nüfuz hedefi takip eden ve devletle devleti mücadele ettiren harplerdendir, ne de hattâ Büyük Harbin benzeridir. Bu harbin sonunda diri, ayakta kalmış, kendi imkân ve kudretine dayanır devletler dışındaki millet ve devletler için uzun yıllar hayat imkânı ya kalmıyacak, yahut da hayat bir esaret ve sürüklenmeden başka bir şey olmıyacaktır. Binaenaleyh yeryüzünde yaşıyan insanın her şeyin başında bu hakikati kavraması ve ona göre mensup olduğu millet ve devlet bünyesini elinden gelebilen bütün imkân ile takviye etmesi birinci şahsi ve milli borçtur.

Türkiye, Millî Şefin gösterdiği yolda fevkalâde başarıcı, tecrübeli, dünya milletlerine parmak ısırtacak tedbirleri ve tutumu ile şimdiye kadar kendisini saran tehlikeleri bertaraf etmiş ve harp haricî kalmıştır. Emelimiz herhangi bir tecavüz ve taarruza uğramadığımız takdirde sonuna kadar harp dışı vaziyetimizi, rey, karar ve fikir istiklâlimizi muhafaza etmektir. Siyasî dirayet ve tutumumuzu, ordumuzu, millî müdafaa tedbirlerimizi de tam almış olarak, besliyoruz. Politikamızda, kuvvetimiz en büyük mes-

yoklamış olmasına rağmen siyasetimiz, tedbirimiz, millî durumumuz ateşin hudutlarımızdan bu yana sıçramasına mâni olmuştur. Harbin daha ne gibi safhalara intikal edeceğini, memleketimizin arzu ve kararlarımız dışında ne gibi vaziyetlere maruz bulunacağını ve hattâ harbin ne kadar zaman süreceğini tayin etmek müşküldür. Bu itibarla harbin başladığı günden bugüne kadar harp dışı kalmış olmamızın bize kazandırdığı rahatlıklar ve fırsatlar kadar her geçirdiğimiz günü de daha kuvvetlenmek, daha tedbirli bulunmak, daha mükemmel hazırlanmak bakımından en büyük nimet ve fırsat saymak ihtiyacındayız. Dünümüzü geçirmekte kuvvetimize, tedbirimize, millî yekpareliğimize, manevî zindeliğimize, Millî Şefin, hükümet ve Meclisin tutumuna ne kadar borçlu isek yarını geçirmek için de yine bütün bunlara bir misli daha fazlası ile itina eylemek mecburiyeti ile daima başbaşayız. Bu takdirde muhtekire, muhtekir istidadında bulunan her adama şunu anlatmalıyız:

— İhtikâr memleketin bünyesine tesir eder..

Hayat maddeleri üzerinde gayrimeşru kazanç temini yüzünden sun'i bir surette vukua getirilen pahalılık ile sabit gelirli veya az

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Yanan bir Sovyet tankı ile bir nehri geçen Alman tankları

SOVYET TEBLİĞİ

Bütün cephede muharebe devam ediyor

Kırk dört Alman tayyaresi tahrip edildi

Moskova 28 (A.A.) — Sovyet tebliği: Dün bütün cephede şiddetli muharebeler devam etmiştir. 44 Alman tayyaresi tahrip edilmiştir. 19 Rus tayyaresi kayıptır.

Maiski İngiliz işçisine teşekkür etti

Londra, 28 (A.A.) — Sovyetler için tank haftasının kapanması münasebetiyle, dün Londradaki Sovyet Elçisi Maiski Sovyet Rusyaya o kadar ihtiyacı olan tank imalinde sarfettikleri gayretten dolayı İngiliz işçilerine teşekkür etmiştir.

FİN TEBLİĞİ

Vişi, 28 (Radyo) — (Saat 7,30) dün gece Helsinki'de neşredilen resmî tebliğ: Fin kuvvetleri Rus Kareli'sinin merkezi olan Petrozavosk'un 40 kilometre Garbinde Braska kasabasını zaptetmişlerdir.

Moskovaya Göre

Leningrad'ın karadan muvasalası henüz kesilmedi

Hiç bir Alman askeri henüz Kırım toprağına girmedi

Timoçenko kuvvetleri yavaş yavaş Smolensk'e ilerliyor

Londra, 28 (A.A.) — Leningrad, mütecavizine karşı anudane ve kahramanca mukavemete devam ediyor. Almanlar şehrin banliyösünde değil, bir çok kilometreler uzakta bulunmaktadırlar. 24 saattenberi askeri vaziyette değişiklik olmamıştır.

Cephede bir tayyare dâfi topu

Sovyet İstihbarat Bürosu Şefi Lozovski dün şu beyanatta bulunmuştur:

«Leningrad civarında şiddetli muharebeler devam etmektedir. Almanlar ilerliyememiştir, on binlerce tahmin dilen ağır zaviat vermişlerdir.

Leningrad ile kara münakaleleri

(Devamı 3 üncü Sahifede)

ALMAN TEBLİĞİ

Büyük Kiyef muharebesi sona erdi

Tarihin hiç kaydetmediği muvaffakıyet

Führer'in umumî karargâhından: 27 (A.A.) — Alman ordu - ları Başkumandanlığının tebliği:

Hususi tebliğ ile de bildirildiği veçhile Kiyef büyük muharebesi bitmiştir. Geniş bir saha üzerinde çifte çemberleme hareketile Dnyeperin müdafaasının tesirsiz bırakılmasına ve en küçük Sovyet teşekkülünün çember dışına kaçmasına meydan vermeden beş Sovyet ordusunun imhasına muvaffakiyet elvermiştir.

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Alman - Sovyet HARBİNE BİR BAKIŞ

Kronştat kalesi zayıflıyor

Budiyeni kuvvetlerinden dörtte üçünü kurtarmağa muvaffak olmuş

Almanlar Kırım berzahını şiddetle zorluyor

(Yazısı 3 üncü Sahifede)

SAN'AT OKULLARINA RAĞBET ÇO

Malzeme masrafı fazla mıdır?

Müdürler talebenin kendi arzularile lükse k çarak velilerini icbar ettiklerini söylüyorl

Bu sene Kız San'at okul ve Enstitülerine rağbet fazla olmuştur. Bu okullarda resmen kayıtlar kapanmış olmasına rağmen fazla talip çıkmış bulunduğundan bu istekliler geri çevrilmemekte ve talebe yazımlasına devam edilmektedir. Kayıt muamelesine ay sonuna kadar devam olunacaktır. Bu yıl yazılan talebe miktarı [illegible] yıla göre yüzde yirmi beştan fazladır. Meselâ: Çapa K san'at enstitüsünde geçen sene 200 talebe varken bu yıl 400 geçmiştir. Üsküdar Kız San Enstitüsüne yazılanlar da fazl dır.

Nişantaşı Kız San'at Enstitü dün ilk açılmakla beraber t lebe miktarı 100 ü bulmuştur. tanbul Akşam Kız San'at oku

(Devamı 4 üncü Sa

Kız talebe, san'at mekteplerinde çalışırken

Ruslar İngiliz tankları ile talim yapıyor

İranda münakalâtın ıslahına çalışılıyor

Londra 28 (A.A.) — Tahran - daki Rus ve İngiliz eksperleri Rusyaya azami miktarda malzeme gönderilmesini temin için şimendifer, kamyon ve deniz nakliyatını ıslaha çalışmaktadırlar.

Teknik teferrüat Rus askeri heyetince tetkik edilmektedir. Rus askerlerine İngiliz hücum tanklarının sevk ve idaresi öğretilmektedir. Bu maksatla talim mektepleri açılmıştır.

İngiliz tayyareleri

Londra, 28 (A.A.) — Hava Nezareti, İngiliz tayyarelerinin Rus — Alman cephesinde günden güne daha geniş nisbette harekâta iştirak etmekte olduklarını bildirmektedir. Hava Nezareti, bilhassa taarruz hareketlerinde İngiliz avcı tayyarelerinin Sovyet bombardıman tayyarelerine refakat etmekte olduklarını haber vermektedir.

Dahiliye Vekili bu sabah Ankara'dan gela

Vali ve Emniye Müdürü karşıla

Dahiliye Vekili Faik Öztrak sabahki ekspresle şehrimize gel ve Haydarpaşa İstasyonunda Vali Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, Emni Müdürü ve diğer zevat tarafın karşılanmıştır. Vekil bir kaç gün ş rimizde kalarak tetkiklerde bulu caktır.

Stokholmde bir casusluk davas

Stokholm, 28 (A.A.) — İng tebaasından büro şefi Willi Miller ile diğer maznunlar al hine açılan casusluk davasına kan mahkeme, kararın istina muhik görmiyerek reddetmiş

Başlıca maznunları bir bu sene hapse ve diğer maznunla daha hafif hapis cezalarına m kûm edilmiş oldukları hatırlar dır.

Örfî İdaresinin halkımıza bir tebliği

Sahte hüviyetle ihbar yapanların bu hareketleri vatanî bir hizmet değildir

Sarih adressiz ve imzasız mektuplar üzerine hiç bir muamele yapılmıyacağı evvelce ilân edilmişken yine bir kısım imzasız mektuplar gelmekte ve bittabi yırtılıp atılmaktadır. Adresli ve imzalı istida şeklinde pullu olarak gelen bir kısım mektupların da adres ve imzalarının uydurma ve sahte olduğu, gelen adresli

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Millî Korunma kanununda bazı tadilât

Millî korunma kanununda bazı tadilât yapılmakta, ihtikâra mâni olmak için şiddetli cezalar konmaktadır. Hâkimlere geniş salâhiyet verilecektir.

Halkın ve millî müdafaanın ihtiyacı için el konma hakkında hü-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Amerikada iki saat fazla iş

Vaşington, 28 (A.A.) — Fiatlerin tesbitile alâkadar servisin şefi Leon Henderson dün millî müdafaa için çalışan işçilere hitaben bir beyanname neşrederek istihsalâtı çoğaltmak için işçileri gün-

İlk mektepler yarın açılıyor

Bazı kitapların basılması bitmemiştir

İlk okullar yarın sabahtan itibaren açılacaktır. Lise ve orta okullarda tedrisata başlandığı halde kitapların bir kısmının basılması henüz yetiştirilemediğinden talebe kitap bulamamaktadır.

Amerikada Buğday bolluğu

Vaşington 28 (A.A.) — Ziraat Nezareti tarafından neşredilen bir raporda bildirildiğine göre 1 temmuzda Amerikada 1.344 milyon buşel yani geçen seneye nazaran 246 milyon fazla buğday bulunmakta idi.

HARP VAZİYETİ

Kiyef meydan muharebesinden sonra muhtemel inkişaflar

Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

Bugünkü tebliğlere göre şark cephesinde umumi vaziyetin hulâsası şudur:

1) Leningrad'ın 15 - 20 kilometre etrafındaki sahada Ruslar Alman ilerleyişini mukabil taarruzlarla durdurmıya gayret etmektedirler. Diğer taraftan Almanlar

(Devamı 3 üncü Sahifede)

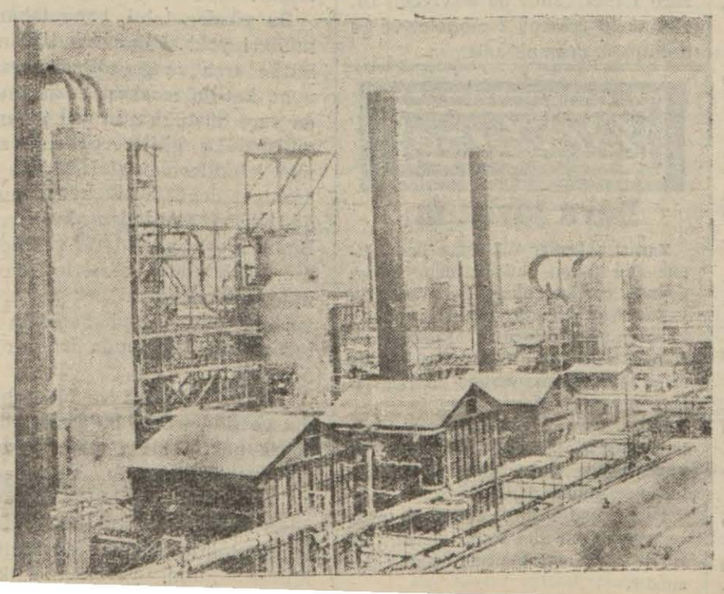

Atinada bulunan Giritliler

Atina 28 (A.A.) — Terhis edilmiş olan ve muvakkaten Atina civarında bulunan bütün Giritlilerin ay başından evvel iş bürolarına müracaat etmeleri lâzımdır. Bunlar Girit adasında yapılacak işlerde kullanılmak üzere Alman makamları tarafından Giride sevkedileceklerdir.

Bu işler bittiği zaman Girit

ÇERÇEVE

KOMŞUMUN OĞLU

NECİP FAZIL KISAKÜ

Herkes gibi benim de, içinde oturduğum bir ev ve herkes gibi benim de evime bitişik başka bir ev var.

Şimdi müsaadenizle size, evime bitişik evin erkek çocuğunu, komşumun oğlunu takdim edeyim:

Bilmem hangi ortamektepte talebe, 16—17 yaşlarında bir çocuk... Şahsında henüz çocuğun bitip genç adamın başlamadığı bir insan örneği...

Yüzü kar topundan insanların yüzüne benziyor. Gözleri, kar topundan bir surata kondurulmuş iki ruhsuz kömür parçası... Yüzünde ne bir duygu, ne bir düşünce istidadı... Sadece sar'a geçirircesine alabildiğine kahkaha atmaktan gelen buruşuklar, işte o kadar...

Komşumun oğlu, evimin damına amudî bir değnek asmış... Bu değnekle arada bir, mendil büyüklüğünde garip bir bayrak çekiyor... Bayrakta, içiçe geçmiş Olimpiyat yuvarlakları... Her defa rengini değişik bulduğum bu bayrak, sanırsam, komşumun oğluna bitişik öbür evdeki genç kıza verilen işaretlerdir.

Dehası işte bu kadar komşumun oğlunun...

Komşumun oğlu, yalısından denize giriyor, dalıyor, midye çıkarıyor, lariyle çıkıyor ve kendisini mından seyreden genç kıza:

— Ha lâ la lû lû!!!.

Diye (Tarzan) vari bir dille ğrıyor.

Ha evet, komşumun oğlu dil le terketmiş, fazla külfet istiy işi bir hamlede tasfiye e miştir.

Komşumun çocuğunda mer terbiye, hürmet diye hiç bir insiyak veya itiyat kalmamış bir gün, ihtiyar bir dilenci tekmelerken, yol soran bir dilini çıkarırken, anasına da:

— Hortlak cadı!.

Diye haykırırken gördüm.

Tek sinema artisti yok ki şumun oğlu tanımasın, tek fi ki bilmesin, tek maç yok ki sin...

Duyduğuma göre komşum üç dersten ikmale kalmıştır. davayı halletmek adına gayreti, kendisine hocaları de iltimas edecek nüfuzlu bi bulmak...

Komşumun oğlu, vatanm miyetinden, mektebinden, den ve kendi öz cevherinde bir daldan kopmak üzere bir yemiş gibi, sıyrılma vazi dir. Ve komşumun oğlu, büt çocuklarını korumamız

HALK FİLOZOFU

İSTANBULA BAKIN

REŞAT FEYZİ

Akşam, hava kararmak üzere. Yalnız başına bir kadın, 10 saatlik bir tren yolculuğundan sonra, Sirkeci istasyonunda iniyor. Şiddetli bir yağmur yağmaktadır. Tek başına olan kadının yanında bavulları, eşyası vardır. Tek arzusu şudur: Maçkadaki evine bir an evvel gitmek, yağmur altında fazla kalmamak.

Bu maksadı temin için bir taksi lâzım. Fakat nerede taksi?. Birkaç otomobil, istasyon önünde sıralanmış bekliyor. Kadın, hangi şoföre müracaat ettiyse, ayni cevapla karşılaşıyor:

— Benzin yok..

— Yolcum var..

Uzun ve yorgunluklu bir yolculuktan sonra, yanında bavulları, akşam karanlığında Sirkeci istasyonuna inen bu yapayalnız kadın, tam bir saat, kendisini eve götürecek bir otomobil arıyor. Yok. Yok. Nihayet bir zabıta memuruna müracaat ediyor. Memur, «telefon edelim, araba gelsin» diyor.

Aradan yarım saat daha geçiyor. Bir buçuk saatlik üzüntülü bir intizar devresinden sonra, nazlana nazlana bir taksi geliyor.

— Nereye?.

— Maçkaya.

— İki lira vereceksiniz.. yoksa gitmeme..

Yağmur altında saatlerce tek başına bekliyen kadın, şoför beş lira da istese verecektir. Nitekim, iki lirayı veriyor. Ve evine gidiyor.

Bu hâdisenin cereyan ettiği şehir İstanbuldur.

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

DUHULİYE YOKMUŞ

Bir yazlık bahçe şöyle ilân veriyor: «Duhuliye yoktur. Konsomasyon gayet ehvendir.»

Mevsim geçtiği için bu bahçe bir ifşaat yapmakta mahzur görmüyor. Demek ki, evvelce konsomasyondan ayrı bir de duhuliye alıyormuş! Tuhaf değil mi?

SİNEMALARA RAĞBET

Meraklıların ifadesine göre, bu sene, sinemalar her yıldan fazla rağbet görüyor. Daha şimdiden, salonlar dolup dolup boşalıyormuş. Sinemacıların işi iş demek!

O halde, yakında, fiatlere zam için yeni bir teklifte bulunurlar. Malûm ya, arz ve talep kaidesi!

OTOMOBİL MÜŞKÜLÂTI

Otomobil bulmaktaki müşkülât, tek, çift taksi çalıştığı devirleri aratacak kadar hâd bir safhada. Geçen gün bir arkadaş.

«— Muvaffak olup da bir taksi bulabildiğim gün, arabada şoför türküsünü söylemiye başlıyorum.» dedi.

Malûm ya, kimin arabasına binerse onun türküsünü çağırır, diye bir söz vardır.

NAZİK HIRSIZ

Geçenlerde, Gedikpaşada şayanı dikkat bir hırsızlık hâdisesi olmuştu. Hırsız soyduğu evde iki gün iki gece misafir kalmış, bir de mektup bırakmıştı. Bir arkadaş şöyle dedi:

«— Yine nazik adammış.. ev halkını fazla heyecana düşürmemek için telgraf çekmemiş!»

AHMET RAUF

Devlet elile ZİRAAT

Ziraat Vekâleti, devlet elile geniş ölçüde ziraat yapılması etrafında esaslı hazırlıklar yapmaktadır. Daha şimdiden birçok bölgelerde devlet elile ziraate başlanmış bulunmaktadır. Bu yönden olarak merkez bölgesine bağlı çiftlik ekibi konulmuştur. Ayrıca bir köy ve Niğdenin Aksaray tarafında milli emlâke ait boş arazinin işletmeğe alınmasına da başlanmıştır. Diğer bölgelerde ve bilhassa şark bölgesinde de bazı yerlerin devlet elile işletilmesine başlanılmak üzeredir.

Ziraat Vekâleti önümüzdeki ilk baharden itibaren yurdun muhtelif yerlerinde daha geniş ölçüde ziraat yapılması için şimdiden lüzumlu hazırlıklara başlamış bulunmaktadır.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Kartal Malmüdürü İsmail Tunay Çorluya, onun yerine Çatalca Malmüdürü Nazif ve Kartal tahrirat kâtibi Hayri Yula terfian Beyoğlu tahrirat kâtipliğine ve onun yerine de Üsküdar tahrirat kâtibi Muzaffer naklen ve terfian tayin edilerek vazifelerine başlamışlardır.

★ Tramvay malzemesinin azlığından dolayı Edirnekapı — Sirkeci, Yedikule — Sirkeci ile Bebek — Eminönü tramvayları günde otuz seferden on beş sefere indirilmiştir.

★ Belediye son günlerde fazlaşan dilenclerle şiddetli mücadeleye karar vermiş ve tatbikatına başlamıştır. Bir çok dilenciler top....mıştır.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Dün İtalyadan çok miktarda ticaret eşyası gelmiştir. Bu meyanda radyo, elektrik malzemesi de bulunmaktadır.

★ Ticaret Ofisi, bin sandık teneke tevzi etmiştir. Yakında ikinci partinin tevziatı da yapılacaktır.

MÜTEFERRİK:

★ Otomobil lâstiği tevziatına yarından itibaren başlanacaktır.

★ Fazla yolcu alan bazı otobüs şoförleri cezalandırılmıştır.

★ Yeni otobüs tarifesinin tatbikatına bugünden itibaren başlanmıştır.

GÜNÜN TENKİDİ

Cemaziyelevvel hâdisesi

Evvelce gençlerin göz diktiği en parlak istikbal Babıâliye kâtip olmaktı. Babıâliye kâtip mi olacaksın, derler, fazla okuma yazma meraklılariyle böyle lâtife ederlerdi.

Bu satırları, Maarif Vekâleti tarafından vücude getirilen yeni ve geniş san'at ve meslek mektepleri projesi münasebetiyle yazıyorum. Lâyiha Mecliste kabul edildi. Üç yıl içinde bir çok san'at ve meslek mektepleri açılacak.

Biz, şimdiye kadar bu tarafı ihmal etmiştik. İtiraf etmeli. Hepimiz çocuklarımızı memur yetiştirdik. Hâlâ da öyle yapıyoruz. Memur yetiştirmek devlete yüktür. Maaşını devletten bekliyecek, müstehlik olacak. Bir çok san'at ve meslekler var ki iyi yetişmiş elemanlar bekliyor. O sahalarda kazanç ta çok.

Eskiden kâtip olmak birinci gaye idi. Beşikteki çocuklara ninni söyliyen ihtiyarlar bunu temenni ederler, babalar, çocuklarını bu gayeye müteveccih olarak büyütürlerdi.

İhtimal ki, kâtip kelimesi, bu şöhretini ve itibarını, Osmanlı tarihindeki maruf «kâtip» ünvanından almış ve devam ettiregelmiştir. Malûmdur ki, eski devirlerde Kâtip Çelebi gibi bir çok ilim ve fen adamı yetişmiştir ki bunlara hep kâtip derlerdi. Bunlar ekseriya, mesleki ilmiyeye, hariciyeye veya hazineye mensup olurlardı. Zamanın uleması, münevveri idiler. Bir kaç lisan bilir, Güzel San'atlere âşina idiler. Müteaddit eserler vücude getirmişlerdir.

Bilâhare zamanla, kâtip, alelûmum memur mânasına geldi. Kâtibin, güzel yazısı olan, yani hüsnü hattı kuvvetli insanlara da alem olduğu devirler vardı. Kâtibin, mübeyyiz mânasına da geldiğini duydum. Malûm ya, eskiden daktilografi makinesi yoktu. Dairelerde, güzel yazı yazanlar tefrik edilir, bunlara beyaz eden, temyiz eden mânasına mübeyyiz denirdi.

Yazıma son verirken, malûm bir hikâyeyi nakledeyim. Vaktiyle Evkaf İdaresinde iki samimi kâtip arkadaş varmış. Bir gün biri hastalanmış, yatağa düşmüş. Arkadaşı ziyaretine gitmiş. Hasta kâtip, arkadaşını yatak odasında kabul etmiş. Hoş beş ederlerken, hasta yatağında sağa sola döndükçe, Amerikan bezinden yapılmış donunun üzerinde kocaman bir Cemaziyelevvel kelimesi meydane çıkarmış. Ziyaretçi arkadaşı bir şey söylememiş. Kahveler içilmiş, o da kalkmış, gitmiş.

Gel zaman, git zaman, dairede bu iki arkadaşın arası açılmış. Nihayet, ziyaretçi, arkadaşına:

— Ben senin Cemaziyelevvelini de bilirim...» demiş.

İşte bu sözün çıktığı hikâye budur. Vaktiyle Evkafta maaşlar, Arabi aylarda verilirdi. Ve gümüş, altın paralar torbalar içinde gelirdi. Hasta kâtip, meğer, maaş torbalarını eve nakleder, kendisine çamaşır diktirirmiş!

R. SABİT

Kadastro kanununun tatbikine geçiliyor

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü yürürlüğe giren yeni kadastro kanununun tatbiki hazırlıklarına başlamıştır. Umum müdürlük kanununun tatbik şeklini gösterir bir de izahname hazırlamaktadır.

Kaymakamlar arasında değişiklikler yapılacak

Dahiliye Vekâleti kaymakamlar arasında yeni bazı değişiklikler yapmağa karar vermiştir. Bu hususta bir kararname hazırlanılmaktadır.

MAHKEMELERDE

Yazan: SADETTİN IŞIK

"Ona nasıl erkek denir, bu vicdansıza ne ad takılır bilmem?.."

Bir akşam vakti idi. Adliyede günün bütün faaliyeti bitmiş el ayak, yavaş yavaş çekilmiye başlamıştı. Yalnız nöbetçi mahkemenin bulunduğu koridorda bir kaç kişi sıralarına intizarla sinirli sinirli dolaşıyorlardı.

Karşı sıralardan birinde 20 — 25 yaşlarında genç bir kadın elini şakağına dayamış. Sigarasından savurduğu dumanlara bakarak dalgın dalgın düşünüyordu.

Yüzünden, halinden asil bir insan olduğu anlaşılıyordu. Acaba hangi hâdise bu biçareyi yuvasından mahkeme koridorlarına sürüklemişti?. İşte ben de bunu anlamak için büyük bir tecessüsle yavaş yavaş yanına sokuldum. Ve sıranın ucuna ilîştim. O hâlâ dalgın dalgın düşünüyordu.

Ufak bir muhavere tanışmamıza ve dolayısiyle davasını öğrenmeme vesile oldu.

İsminin Muallâ olduğunu söyleyen muhatabım beni muztarip bakışlarile süzdükten sonra bir müddet düşündü. Sonra içli bir sesle yavaş yavaş anlatmıya başladı:

— «Ben kimsesiz, evli bir kadınım. Kocamla çok mes ut yaşıyordum. Fakat bir gün fena bir tesadüf saadetimi de evimi de yıktı. Bir nanköre kapıldım. Her şeyimi feda ettim. Sedat adındaki bu yalancı mahlûku bir arkadaşımın çayında tanıdım. Çok güzeldi. Kandırıcı bir ifadesi, göz ve gönül dolduran alımlı bir tipi vardı. Daha ilk görüşte ondan üküm. Kaçtım!.. Fakat diğer bir toplantıda yine karşıma çıktı. İçkili başımı serinlendirmek üzere balkonda dinlendiğim bir esnada yanıma gelerek evvelâ kalbini sonra istikbalini açtı. Gençliğimin, güzelliğimin kendisini teslim ettiğini kocamı kıskandığını, inandıran bir lisanla söyledi. Ben böyle kelime oyunlarına kanacak bir kadın değildim amma, nasıl oldu bilmem o na aldandım. Sevgisine karşılık verdim ve bir gece kaçtım evimden..

Yeni müşterek hayatımız ancak altı ay devam etti. Fakat sonra beni bıktıran bir oyuncak gibi terketti. Anadoluya gitti!.. Ardından ağladım. Çok ağladım. Sevgime, aşkıma değil, bir hiç uğruna yıktığım yuvama, kirlettiğim namusuma yandım. Sızlandım!. Artık bana ihtiyar annem bakıyordu. Zavallı kadına yük oluyordum. Bir gün kocama bir mektup yazarak beni affetmesini, işlediğim büyük günahı toyluğuma bağışlamasını yalvardım. Kabul etmedi. Boşanmak için dava açtı. Muhakememiz devam ediyor. Bugün şahitler dinlenecek... Bu vak'a bana acı bir ders oldu. Erkeklerin nankörlüğünü öğrendim. Şimdi tekmil hemcinsinize düşmanımı!.. Onların içinde iyileri, müşfikleri, vicdanlıları bulunabilir ve ancak böylelerine «erkek» denilebilir. Yoksa; yuvamı, sevgimi ve saadetimi boğduktan sonra kaçan nankör mahlûk nasıl «erkek» olur?. Bu vicdansıza hangi ad takılır bilmem?.»

Genç muhatabımın hazin sesini mübaşirin tiz sadası susturdu:

— Muallâ.. Muallâ!..

Onu çağırıyorlardı. Hemen yerinden kalktı. Heyecandan; fırtınaya tutulmuş bir yaprak gibi titriye titriye mahkeme salonuna girip kayboldu. Mübaşir hafi görülecek olan dava için kapıyı kapatırken kulaklarımda hâlâ son cümlesi çınlıyordu:

— Ona nasıl «erkek» denir, bu vicdansıza hangi ad takılır bilmem?.

Ana kız evlerini bastırtan ihtiyar komşuyu iyice döğdüler

Hem suçlu, hem güçlü olan iki kadın bu hâdiseden dolayı da mahkûm edildiler

İsmet adında 40 yaşlarında bir kadın bir müddettenberi kötü yolda hayatını kazanmaktadır. İsmetin bir de 17 yaşında Cavide adında kızı vardır. Ana kız bir müddet evvel Divanyolunda bir ev tutmuşlar ve burada hem kendileri gizli fuhuş yapmıya, hem de dışarıdan gelen kadın ve erkekleri kabul ederek randevuculuk etmeğe başlamışlardır.

İş nihayet Alemdar karakoluna aksederek ev bir gece basılmış ve ana kız, Nebiye adında diğer bir kadınla beraber, yabancı erkeklerle cürmü meşhut halinde yakalanmışlardır.

Muhakemeye bir müddet evvel başlanmış ve kendilerini ihbar eden komşulardan Sadri adında ihtiyar bir mütekait de şahit olarak dinlenilmiştir. Bu şahit ana kızın aleyhlerinde şehadet etmiş olduğundan evvelki günkü muhakemelerinden çıkan İsmet ve kızı Cavide, Sadriyi adliyenin önünde yakalıyarak üzerine hücum etmişlerdir.

İsmet iriyarı bir kadın olduğundan ihtiyar erkeği dövmiye başlamış, birkaç tokatta gözlüğünü bir tarafa, şapkasını diğer tarafa fırlatmıştır. Kadın bu arada sövmiye de başlamış, buna kızı Cavide de iştirak etmiştir.

Sadriyi bir hayli döven İsmet ile Cavide bir otomobile binip kaçarlarken polis tarafından yakalanmışlardır.

Üçüncü Sulh Ceza mahkemesi bu dövme ve sövme hâdisesinin muhakemesini bitirmiş, İsmeti, Sadriyi sokakta alenen dövmekten ve sövmekten 1 ay müddetle hapse mahkûm ve hemen tevkif etmiştir.

Cavide ise hakaretten 3 gün hapse mahkûm edilmiş, ancak yaşı küçük olduğundan cezası 1 güne indirilmiştir.

Açık iş ve memuriyetler

Ankarada askeri fabrikalar tekaüt ve muavenet sandığına lâkal orta mektep mezunu olmak üzere 2 memur ile bir daktilo aranılmaktadır. Talip olanların yarınki pazartesi günü akşamına kadar mezkûr sandık müdürlüğüne müracaat etmeleri icap etmektedir.

İmtihan ayın 30 uncu salı günü saat 14 dedir.

Ankarada Mülkiye mektebine, yemek, içmek, yatmak mektep müdürlüğünden olmak üzere 30 lira aylık ücretle bir hasta bakıcı aranılmaktadır. Hergün mektebe müracaat olunabilir.

Adapazarı demir ve tahta fabrikaları müdürlüğü makine inşaat şubesinde çalıştırılmak üzere 1 inci sınıf 30 tesviyeci, 10 tornacı, 1 frezeci, 2 modelci ve 10 dökümcü aramaktadır.

Biz bize

Ders levazımı

Zaruri sebepler olduğuna inandığımız bir takım hesaplardan dolayı mektep kitapları bu yıl fiatlerine zam yaptı. Fakat, tedris levazımı yalnız kitaptan ibaret değildir. Şimdi, çocuklar, kırtasiye dükkânları önünde arılar gibi kaynaşıyorlar. Defter lâzım, kalem lâzım ve saire...

Bütün bu gibi malzeme geçen yıllara nazaran pahalanmıştır, kalitesini düşürmüştür. Belki, buna da mâkul sebepler bulunabilir?.

Fakat, had nedir?. Bizce, bu malzemeye de bir fiat tesbit etmek, bu işi de bir kontrol altına almak lâzımdır.

Aile bütçeleri fazla masrafa mütehammil değildir.

BURHAN CEVAT

SAN'AT Mükâfatı

Parti; en güzel eseri verene 2500 lira mükâfat verecek

Cumhuriyet Halk Partisi Güzel San'atları himaye ve teşvik etmek maksadile büyük bir «san'at mükâfatı» tesis etmiştir:

Bu mükâfat roman, müzik, şiir tiyatro, resim, heykel ve mimari sahalarında en güzel eseri verene tediye olunacaktır. Verilecek olan mükâfatın miktarı, bu 7 koldan her biri için 2500 liradır. Bu suretle 7 kol için 17500 lira tediye olunacaktır. Mükâfat her yıl bu kollardan birine veyahut da bir kaçına tevcih olunmak üzere 5 yılda bir devrolunacaktır.

Bu yıl da ilk kol olan roman mükâfatı Cumhuriyet bayramında verilecektir.

Meccanî lisan kursları açılıyor

Halkımıza ve talebelere ecnebî lisanı öğretmek üzere Halkevlerinde müteaddit meccanî «lisan kursları» açılması kararlaştırılmıştır. Bu meyanda Beşiktaş Halkevinde 14 teşrinievvelde bir ingilizce kurs açılacaktır. Kayıtlara başlanılmıştır.

Bu kurslara devam saatleri şunlardır:

Salı ve cuma günleri 4,30 dan 5,30 a kadar az bilenler için (orta). saat 5,30 dan 6,30 a kadar bilen için (lise). 6,30 dan 7,30 a kadar bilmiyenler için.

Tekmil ilk mektepler yarın açılıyor

Şehrimizdeki tekmil resmî hususî, ecnebi ve ekalliyet ilk mektepleri yarın sabahtan itibaren açılacaklardır. Bu yıl da talebeleri fazla olan bazı ilk mekteplerde çifte tedrisat yapılacaktır.

Erkek talebeler de yeknesak giyinecekler

Kız talebelerin olduğu gibi erkek talebelerin de yeknesak bir kıyafette giyinmeleri için tetkikler icra olunmaktadır. Orta mektep ve lise talebeleri için iki ayrı kıyafet nümunesi ihzar olunacaktır.

Bir amele tren altında öldü

Bayındırın Derebaşı istasyonunda feci bir kaza olmuştur.

İsatsyondaki vagonlar emtia boşaltma mahaline sevkedilirken iki vagon arasında sıkışıp ezilen Derebaşı köyünden amele Ali Sobuk ölmüştür.

DIŞ Politika

Petrol bahsi..

Yazan: Ali Kemal SUNMAN

Petrol itibarile Anglo-Sakson âleminin adeta imtiyazlı bir mevkide olması bu seferki harpte İngiltere ile Amerikanın vaziyetine hususi bir ehemmiyet vermiş oldu.

İngiltere, Anglo - İranyan ve Burmon gaz şirketleri vasıtasile Şarkta - yani İran ile Birmanyada - ki petrol membalarını elinde tutuyor. Bundan başka dünyanın diğer yerlerindeki gaz şirketlerinde de mühim surette İngiliz sermayesi yatırılmıştır. Birleşik Amerika, Meksika, Venezüella, Hattı Üstüva, Peru, Irak, Malaya, Romanya gibi başka yerlerdeki petrol istihsalâtında İngilizler faal bir rol oynamaktan geri kalmamışlardır. Bununla beraber İngiliz amiralleri bu kadarını da kâfi görmemişlerdir. Ham petrolün getirileceği yerlern uzaklığı İngiliz amirallerini çok düşündürmüştür. Ham petrol alınacak, tazyik edilecek, sonra yakılacak bir hale getirilecek. Onun için İngiliz İmparatorluk yollarının emniyeti asla bozulmamalı. İşte İngiliz Amirallerinin ehemmiyet verdikleri nokta budur. İngiltereye karşı olduğu kadar İngiltereye karşı harbe girişmiş olan tarafın da kesmek istediği yollar bu yollardır. Ancak İngiltere ile Dominyonları ve Amerika arasındaki yollar İngilterenin düşmanları tarafından kesilmemiş bulunuyor. Bu böyle olunca İngiliz İngiltere için de bu harbi kazanmak ümit ve kanaati daha kuvvetlenmektedir.

Petrol cihetinden İngiltere ile Birleşik Amerikanın Anglo-Sakson âlemi her halde başkalarına nisbetle en müsait vaziyette bulunuyorlar. İngilizler de, Amerikalılar da dünyanın başka yerlerinde petrol satacak mevkileri dedirler. Amerikalıların elinde bol bol petrol vardır. Öyle ki Amerikalı Amiraller kaç senedir ham petrol biriktirerek bugün ellerinde büyük mikyasta yedek gaz bulunmasını temin etmeği düşünmüşlerdir.

Gerek İngiliz, gerek Amerikan donanmaları, hava kuvvetleri, karadaki motörlü vesaiti için elzem olan petrolün ehemmiyeti geçen harptenberi gitgide artmış bulunuyordu. Lâkin bu harp bu ehemmiyeti büsbütün gösterdi. Şimdi şuna hükmedilmiş oluyor: Kimin elinde petrol vardır. Bunu istediği gibi yakabiliyorsa böyle olmıyanlara karşı üstün bir mevkidedir. Dünyada istihsal edilen ham petrolün dörtte üçünden ziyadesi Birleşik Amerikadan geliyor. O halde mekte, gönderilmektedir. O halde Amerikalılar bugün de yarın da dünyanın mukadderatında birinci rolü oynıyacaklar demektir. Amerika hangi taraftan olursa o tarafın talihi er geç daha güler yüz gösterecek. Birleşik Amerikanın kongre diye hergün bir vesile ile bahsi geçen Âyan ve Mebusan meclisleri Birleşik Cumhuriyetlerin Reisine harbe girmek veya girmemek hususunda salâhiyet verirlerse Amerikanın da petrol hâkimiyeti başkalarına karşı böyle kullanılmış olacak: Amerikanın yardımı olmaksızın hiçbir taraf bu petrol kuvvetini kendi lehine temin edebilmiş sayılamıyacaktır.

Senede 135 milyon ton petrol çıkaran Birleşik devletler diğer servet membalarına malik olduğu petrole de sahip olmak suretile dünyada imtiyazlı bir mevkii almış bulunmaktadır. Ancak her gıpta edilen mevkiin kendine göre birçok üzüntüleri vardır. Bunu hiç unutmamalı ki Birleşik Amerika devletleri de kayıtsız şartsız olarak ellerindeki petrolü sarfedecek değildir. Herhangi bir harbe girmeden evvel Amerika da petrolünü yakıp bitirmemeği düşünecektir.

Mısırçarşısı kapanıyor

Mısırçarşısında yaptırılacak olan tamirat ve tadilât işi dün mülnakasaya çıkarılmıştır.

Buraya 259 bin lira sarfolunacaktır. İhale Teşrinievvelin 2 nci perşembe günü yapılacaktır. Müteakiben de hemen inşaata başlanılacaktır. Tamir ve tadil esnasında çarşı kapalı kalacaktır.

EDEBİ ROMAN: 121

Bir Cinayet Davası

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

belki de yine bir katil olarak hüküm giyecek ve buradan hapse gönderilecekti. Halbuki, benim bir panayır avukatı olmayışımın en bariz misali ve en kuvvetli vesikası muhakemenin bugün almış olduğu seyirdir. Bu seyir karşı tarafın tamamile aleyhine olmuş, onların plânlarını altüst etmiştir.

Bu yüzden tabii bana tahammülleri yok. Fakat kendilerinin bütün arzu ve gayretlerine rağmen, katilin maskesi huzurunuzda yere düştüğü gün asıl tahammülsüzlüğü gösterecektir. O zaman kendilerine yalnız hiddet ve asabiyet değil, hattâ huzurunuzda felç gelmesinden korkarım. Binaenaleyh, karşı taraf vekillerinin aleyhimdeki sözlerini tamamile reddederken, pek haklı ve yerinde olarak muhakemenin alenî olarak devamında da ısrar ediyorum.

Muzaffer kısaca ve fakat hiddet ve şiddet dolu bu sözlerinden sonra hâkim iddia makamından ne diyeceğini sordu. Muhakeme salonunu dolduran bütün dinleyicilerin gözleri ve kulakları müddeiumuminin ağzına çevrilmişti. Müddeiumumî, yerinden kalktı, kısaca:

— Gizli celse akdini icap ettirecek bir vaziyet henüz muhakemeye hâkim değildir. Şahidin söyliyeceği sözlerin birinde gizliliği icap ettirecek bir vaziyet tehaddüs edince tabii iddia makamı ve yüksek hey'et uhdesine düşeni yapacaktır.

Dedi. İddia makamının noktai nazarının bu tarzda tecellisi muhakemeyi dinliyenleri herhalde en geniş mâna ve mikyasta sevindirdi. Nihayet onların menfaatleri de muhakemenin alenî olmasında idi. Aksi halde kendilerini meraktan meraka düşüren bir heyecan mevzuunu dinlemekten mahrum kalacaklardı. Fakat, mesele bununla bitmiş değildi. Hâkimlerin noktai nazarlarının da tecellisi lâzımdı. Ayşe ise, boynu bükük, yüzü derin çizgilerle örtülü ve gözleri hep yere eğik bir halde oturuyor ve neticeyi bekliyordu.

Hâkim, iki tarafındaki âzanın fikirlerini aldıktan ve her biri ile birer ikişer kere fısıldaşarak konuştuktan sonra kararı tebliğ etti. Bu karar muhakemenin alenî olarak devam edeceğini bildiriyordu.

Kararın tebliğinden sonra hâkim Ayşeden sordu:

— Zabıtların okunmasına lüzum görüyor musunuz? Yoksa soracağım suallere cevap verebilecek misiniz? (Devamı Var)

Tefrika No: 70

Sürü Çıngırakları

Yazan: CAHİT UÇUK

Sürünün, çıngırak sesleri yolunu değiştirdi. Iştıklar damla damla sönerek kayboldu. Recebe bakım. O, anladı:

— Yakın köylerin davarları, bundan sonra her akşam köylerine dönecek, her sabah sırtlara çıkarak yayılacak... Her gün bu sesleri duyacaksın...

— Sonra Recep?..

— Sonra «Zorbahan» da kendi sürümüzün çıngıraklarını dinliyeceğiz..

Yanyana duruyorduk. Ona sokularak, kolunun altına girdim. Kolile omzumu sardı. Karşılara bakıyoruz.

— Vakit öğle oldu mu Recep?

— Gölgeler ağaçların dibine toplanırsa, vakit tam öğledir... Ağaçlara bak!..

Döneceğiz. Recebi, belki yine gün içerce, bir yabancı, bir uzak insan gibi görerek, için için tutuşacağım. Daha yanında iken, yüreğimde ayrılığın hasreti yanıyor. Yüzüne bakıyorum. Gözleri engin bir su gibi berrak, ve yeşil.

Şuursuz bir istekle kollarım boynuna uzandı. Gözlerimiz iki ışık gibi çarpışıyor. Dudakları kıpırdadı. Ateşten bir fısıltı ile::

— Figenim!..

Dedi. Gözlerini çok yakından görüyorum. Şeffaf yeşil halkaların sardığı gözbebeklerinin siyah aynasında, minyatür birer resmim var.

— Recep, seni çok.

Dudaklariyle sözümü kesmişti. Gözlerinden bütün kâinat silindi...

Ve kesik bir feryatla, birbirimizden koparak, döndük.

Biraz ilerimizde Nezik, sağ elile ağzını kapamış, kocaman, şaşkın gözleri yaş içinde, bize bakıyordu.

Sonra ağzını örterek eli, yavaşça sarktı. Kısık dudakları arasından yılan ıslığı gibi bir ses dökülerek, kulaklarımıza çarptı.

— Alçaklar!..

Recep, bir ok gibi yanımdan fırlıyarak, ona koştu. Kılıç pırıltısı gibi

—Ne dedin?..

rek yanlarına gittim. Recep, tekrar

İçime titrek bir keder gölgesi çökerek yanlarına gittim. Recep, tekrar sordu:

— Ne dedin?

Nezikin dehşetle açılmış gözlerinde garip pırıltılar tutuşuyor.

— Alçaklar dedim!..

Recebin havaya yarım daire çizerek, inen kolunu yakaladım. İçimin neş'esi keder gölgeleriyle karararak sükûn bulmuştum. Onun, bir tokat halinde çarpmıya hazırlanmış elini avuçlarımın içine alarak:

— Çocuk musun Recep?. dedim. Ona tokat atacak yerde, niçin alçak olduğumuzu sorsana!..

Recep, bir kaya parçası sertliği ile dimdik duruyordu. Nezik'e baktım:

— Niçin alçak dedin bize?.

Nezik, cevap vermiyor. Hep o sarı yüzünde, büyük, mavi birer vahşi çiçek gibi açılmış gözlerle bize bakıyor.

— Halbuki alçak demeğe hiç te hakkın yok Nezik... Niçin alçak olalım? Hem biz alçak bile olsak, bu seni alâkadar eder mi?. Sen henüz bir çocuksun, büyüklerin işlerine karışmasan çok daha iyi olurdu...

Son 24 Saat İçindeki Hadiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: *Muammer Alatur*

Londra mahfillerinde Bulgaristanın harbe sürükleneceğine muhakkak nazarile bakılmaktadır. General Vayvel Tahranda Sovyet kumandanı ile konuşacak — Roma ve Berlinde üçlü paktın yıldönümü.

Londra mahafilinde, Almanyanın arzettiği takdirde, Bulgaristanda Ruslara karşı duyulan sempatileri yeneceğine ve Bulgarları kendilerine hiçbir kazanç temin etmiyecek bir harbe sürükliyeceğine muhakkak nazarile bakılmaktadır. Fakat Bulgaristan harbe girdiği takdirde, bundan doğacak mahzurların Almanyanın elde edeceği menfaatlerden çok olması ihtimali vardır.

GENERAL VAYVEL İRANDA

Londradan bildirildiğine göre, General Vayvel Londradan Hindistana avdeti sırasında İrandaki Sovyet kıt'aları kumandanı ile görüşmek üzere Tahranı ziyaret edecektir.

İRANDAN DÖNEN MIHVER ELÇİLERİ

İrandan Amlanyaya dönmekte olan Almanyanın Tahran Büyük Elçisi ile 474 Alman tebaasından mürekkep kafile dün Ankaraya varmış ve bir saatlik tevakkuftan sonra yoluna devam etmiştir.

Macaristanın Tahran maslahatgüzarı refakatinde elçilik memurlarından üç kişi olduğu halde otomobille Erzuruma gelmiş ve oradan trenle şehrimize hareket etmiştir.

AMERİKA BAHRİYE NAZIRININ İSTEKLERİ

Amerika Bahriye Nazırı Albay Knoks neşrettiği bir makalede bitaraflık kanununun kaldırılmasını ve başlıca deniz ticaret yolları civarındaki Amerika deniz üslerinin kuvvetlendirilmesini istemektedir.

Knoks diyor ki:

«Groenland'ı ve İzlandayı muvakkat işgalimiz Büyük Britanyaya giden Atlantik yollarında bize üsler temin etmiştir.

Galaibe denizinde ve İngiliz Gulanasında İngiltereden aldığımız limanlar Cenubi Amerika yolunun himayesine yaramaktadır.

Panama kanalındaki üslerimiz de garp sahili boyunca Cenubî Amerika yolunun bir kısmını himaye etmektedir.

Bununla beraber Şarkî Hindistan ve Avustralya yollarında ticareti himaye için daha başka üslere de ihtiyaç vardır.»

RUZVELTİN GEMICILERE MESAJI

Diğer taraftan Ruzvelt 14 yeni ticaret gemisinin denize indirilmesi münasebetile, gemi yapıcılarına gönderdiği bir mesajda şöyle demektedir:

«Amerikada inşa edilen bu ticaret gemileri mütecavizlere Amerikanın hakikî fikrinin ne olduğunu göstermekte ve onlara bizi henüz ezebilmekten çok uzak olduklarını anlatmaktadır.

«İstediğimiz gemilerimizin denizlerde dolaşmasıdır. Gemiler bunun için yapılmıştır. Diğer bir isteğimiz de gemilerimizin torpillenmesine, bombardıman edilmesine veya batırılmasına imkân nisbetinde mâni olmaktır.»

ÜÇLÜ PAKTIN YILDÖNÜMÜ

Roma siyasi mahfili Üçlü Paktın imzasının birinci yıldönümünün dün Roma, Tokyo ve Berlinde mânidar törenlerle kutlandığını ve üç memleket matbuatının paktı imza eden üç millete müteakiben iltihak eden diğer memleketler arasında sıkı dostluk bağlarını belirtmekte müttehit olduğunu beyan eylemektedir.

Diğer taraftan Almen Hariciye Nazırı Fon Ribbentrop ecnebi matbuat klübünün salonlarında Alman matbuatına mensup mühim şahsiyetleri ve Üçlü Pakta dahil memleketlerin gazete muhabirlerini kabul etmiştir. Bu merasimde İtalya Japon Büyük Elçilerile Romanya, Macar, Slovakya ve Hırvatistan Elçileri ve Bulgar maslahatgüzarı da hazır bulunmuştur.

İTALYADA EKMEK SİKAYA TÂBİ

Mussolininin riyaseti altında toplanan Nazırlar Meclisi, geçen aylarda müteaddit vilâyetlerde ihdas olunan ekmek vesika usulünün İlkteşrinden itibaren bütün İtalyaya teşmiline karar vermiştir.

Avrupa Harbinin Yeni Meseleleri

LENİNGRAD..

Eski Senpetresburg, şimdiki Leningrad zaten pek çok insan kemiği üzerine kurulmuş bir şehirdir.

Bazı meşhur şehirlerin tarihi gözden geçirlirken şöyle bir hüküm verilse yanlış olmayacak. Kimi yerin kuruluşu mes'ut olmuş. Kimi memleketlerin daha ilk günlerinde kan ve ölüm görülmüş. Vaktile deli Petronun Moskovadan bıkarak kendisine yeni bir payıtaht yapmak istediği zaman kurduğu Senpetersburgdur. Pek çok insan kemiği üstüne inşa edilmiştir.

1700 senesi Petronun İsveç aleyhine harp açtığı bir yıldı. O zaman şimalde büyük bir devlet olan İsveç bu muharebede çok uğraşmış. Ne çare ki üç sene sonra İsveçin Neva nehri üzerindeki kaleleri Deli Petronun eline geçmiştir. Petro orada ilk iş olarak Hıristiyanlığın iki meşhur azizi olan ve «kilisenin taşı» sayılan Petros ile Pavlos'un namlarına cesim birer mabet yaptırmış, kendi adına da bir kale inşa ettirmiştir. Kilisenin taşı olan Petros'un şehri demek olan Senpetersburg bu suretle kurulmuş oluyor. Deli Petro burasını tesis ederken yeni payıtahtını «garbe doğru açılmış bir pencere» diye tavsif etmiş.

Avrupayı taklit etmek işinde muvaffak olmak için Petro eski Çarların payıtahtı olan Moskovayı bırakmayı düşünmüş, buna karar verince de artık tatbikatında hiçbir şey onu durdurmamış. Lâkin bu yeni payıtaht tesis edilirken ne dertler çekilmiş; çalışganlardan çoğu ölmüş. Onun için bu payıtahtın insan kemikleri üzerine kurulduğu söylenmiştir.

Bir de Deli Petronun bu yeni payıtahta verdiği Senpetersburg adında cermanlık vardı. Rusca ile hiç münasebeti olmıyan bu isimdeki tezat ancak Umumî Harpte Rus Çarlığı ile Kayser Almanyası arasında çarpışmağa başlandığı zaman ortadan kaldırılmıştır.

Rusyada Alman nüfuzunun nekadar yerleşmiş olduğunu söyliyenlere karşı Senpetersburg adı ruscaya çevrilmekle cevap verildi: Romanof hanedanının son çarı payıtahtının adının «Petrograd» a çevrilmesini irade etti: Petronun şehri. Lâkin Petronun şehri için bir kere daha isim değiştirme mukaddermiş; bu da Rusyada 917 inkılâbından sonra olacaktı. İnkilâbın hemen vukuu esnasında değil, aradan altı yedi sene geçtikten sonra bir karar verildi: «Petrograd» artık «Leningrad» olmuştu. Zaten burası payıtaht olmaktan da çıkmıştı. Adına «Lenin şehri» dendi. O zamandanberi bu adı taşıyor.

Örfî İdarenin Halkımıza Bir Tebliği

(1 inci Sahifeden Devam)

mektuplar üzerine gerekli muameleye tevessülden evvel yapılan hususî aramalarla anlaşılmakta olduğundan bunlar da yırtılıp atılmaktadır.

Her iki tarzda yazılan mektuplarda da vatanî birer borç ve vazife yapıldığı ehemmiyetle yazılmaktadır. Fakat hüviyetini göstermek cesaretini haiz olmıyanların bu yaptıkları vazifelerin vatanî birer hizmet ve yardım kabul edilmiyeceği gibi hiç bir mevki ve kıymeti de olamıyacağından bir daha tavzihan yazmakla bu gibi müteredddit vatandaşlarımı imanlı, azimli ve fedakâr olmağa davet ederim.

Örfî İdare Komutanı Korg.
A. R. ARTUNKAL

Mill Korunma Kanunu

(1 inci Sahifeden Devam)

kûmete salâhiyet veren maddede değişiklikler yapılacaktır. El konma kararına itaat etmiyenler hakkında cezaî hükümler tatbik olunacaktır.

Son Teloraflar

Kırım'ın zaptı Girid'in zaptına benziyecek

Londra, 28 (A.A.) — Almanlar Leningrad etrafındaki taarruzlarını şiddetlendirmiş olmalarına rağmen Rusları mağlûp etmekten ibaret olan gayelerini tahakkuk ettirmenin müşkül olduğunu itiraf etmektedirler.

Kırımda Alman tayarelerinni şiddetli hücumlarda bulunmaları Sovyet kıt'alarının burada Almanlara büyük bir mukavemet gösterdiklerini isbat etmektedir.

Diğer cihetten Alman askerî eksperleri Kırımın zaptının Girid'in zaptı kadar güç olacağını çekinmeden itiraf etmektedirler. Çünkü Kırımdaki Alman ordusu denizden Sovyet filosunun tehdidine maruz bulunmaktadır.

Alman askerî eksperleri tarafından ileri sürülen bu iddia, Almanların Giritte tatbik ettikleri usule Kırımda da müracaat edeceklerini ve büyük bir ihtimalle kıt'alarını tayyarelerle indireceklerini akla getirmektedir.

100 den fazla Alman tayyaresi düştü

Moskova 28 (A.A.) — Gece yarısı neşredilen tebliğ, bilhassa son günlerde Alman tayyarelerinin uğramış olduğu zayiatı kaydetmektedir. Almanlar 100 den fazla tayyare kaybetmişlerdir. Ruslar ise ancak 29 tayyare kaybetmişlerdir.

İngiliz tayyareleri, Almanların 46 tankı ile 145 otomobilini tahrip etmişlerdir.

Harp Vaziyeti

(1 inci Sahifeden Devam)

hava ve topçu kuvvetlerile Sovyet harp gemilerini ve Kronştad deniz üssünü tahribe çalışıyorlar.

2) Merkezde Timoçenko ordularının taarruzu kayda değer bir ilerleyiş ve tesir göstermemektedir. Cenuptaki Alman zaferinden sonra, bu mukabil taarruzun sevkulcevsî bir kıymeti kalmamıştır.

3) Cenupta, Alman tebliğine göre Kiyef meydan muharebesi bitmiş, Almanlar 665 bin esir almışlardır. Ruslar yarım milyondan fazla olan bu zayiatı önce tekzip etmişler, fakat bir rakam vermemişlerdi. Yeni tebliğlerinde malûmat vermeleri beklenebilir. Şimdilik bu rakamı ihtiyatla karşılamak doğru olur. Londra ve Moskovadan gelen haberlere göre, Mareşal Budiyeni ihata edilmiş ordularının dörtte üçünü kurtarmıya muvaffak olmuştur. Ne de olsa, Kiyef meydan muharebesindeki Alman zaferi küçümsenemez. Bu zafer Don nehrine kadar tekrar bir sıçrama yapmalarına, Kırım adasına inmelerine ve Moskovayı cenuptan da tehdit etmelerine yol açmıştır. Bu maksatla Almanlar Kırım ve Harkof istikametlerinde taarruz etmekte, Rus mukavemetinin tekrar canlanmasına meydan vermemek için takip hareketine de devam etmektedir.

Bu vaziyet karşısında Ruslar muharebe vermeden, yani Alman ordularını oyalamadan Don nehri gerisine çekilemezler. Dinyeper ile Don nehri arasındaki sanayi mıntakası da kolayca terkedilemez. Almanlar gibi Rusların da şimdi zamana ihtiyaçları vardır.

Kış mevsimine daha iki ay vardır. Bu iki ayı Ruslar Dinyeper boyunda pekâlâ getirebilirlerdi. Eğer Don nehrine çekilincive kadar Ruslar iki ayı geçirebilirlerse bu, onlar için büyük muvaffakıyet sayılır. Almanların da bütün gayesi Don havzasına kıştan evvel varmaktır.

Alman Tebliği

(1 inci Sahifeden Devam)

Kara ve hava muharebe kuvvetlerinin sıkı bir işbirliği ile tahakkuk ettirilen harekât esnasında 665,000 esir alınmıştır. 884 tank, 3718 top ve sayısız miktarda her nevi harp malzemesi iğtinam veyahut tahrip edilmiştir. Düşmanın yeniden uğradığı zayiat çok yüksektir.

Tarihin hiç kaydetmediği bir muzafferiyet istihsal edilmiştir.

Hava kuvvetlerimiz Toula mıntakasındaki harp imalât fabrikalarını ve Moskovada askerî tesisatı bombardıman etmişlerdir.

Avrupada baş gösteren bir huzursuzluk

Londra, 28 (A.A.) — Avrupada baş göstermekte olan huzursuzluktan bahseden Observer gazetesi diyor ki:

Dört gün evvel yapılmış olan plâna göre seri ve pratik bir harekete geçilmesi beklenilmektedir.

Şimdi Avrupanın her tarafına gönderilecek olan murahhasların Avrupanın bir ucundan öbür ucuna kadar Alman işgaline karşı gürlemiye başlamış olan isyanları idare etmek için komiteler teşkil etmeleri imkânları düşünülmektedir.

Zannolunduğuna göre B. Maisky'nin Almanların muharebe meydanlarında kat'i hezimete uğramalarının geçen Çarşamba günü mizakere edilmiş olan bütün projelerin muvaffakiyetine bağlı olduğu suretindeki ihtarı nazarı itibara alınmıştır.

★Buenos - Aires, 28 (A.A.) — Blanca deniz ve hava üssünde bir isyan çıktığına dair bazı şayiaların dolaşması üzerine Hava Nezareti ihtiyat tedbirleri alınmasını emretmiştir.

Moskovaya göre

(1 inci Sahifeden Devam)

inkıtaa uğramış değildir. Almanların şehri ihata ettikleri hakkındaki iddiaları tamamen yalandır.

Cephenin diğer mıntakalarında vaziyet şudur:

Ilmen mıntakasında şiddetli muharebeler olmaktadır. Merkez cephesinde Mareşal Timoçenko'nun, mukabil taarruzları devam ediyor. Smolensk'e doğru Sovyet ilerleyişi yavaş yavaş devam ediyor.

Ukraynada muharebe bitmişe benzemektedir. Budiyeni bir kaç fırkayı çekmiye muvaffak olmuştur. Fakat evvelden diğer fırkaların çoğu çekilmiş bulunuyordu. Bu fırkalar şimdi muhtemel bir Alman taarruzuna karşı Harkof'un müdafaasını tanzim etmektedir.

Sovyet esirlerinin yüz binlere baliğ olduğu hakkındaki Alman iddiaları son derece mübalâğalıdır.

Odesa mukavemete devam ediyor. Mukabil taarruzlar yapılmaktadır. Hattâ şehrin Şimali Garbisinde düşman püskürtülmüştür.

Dün bildirildiğine göre, Kırıma karşı hücum devam etmekle beraber, hiç bir Alman askeri henüz yarımada topraklarına girmemiştir.

Lozovski Almanların Özel adasını zaptetmediklerini teyit etmiştir. Mumaileyh Almanların evvelâ bu adayı işgal ettiklerini söylediklerini fakat bunun doğru olmadığını söylemiştir. Almanlar sonra bu adanın kısmen işgal edildiğini bildirmişlerdir ki bu da doğru değildir.

Lozovski İngiliz filosunun Alman filosuna çok zayiat verdirdiğini, Almanların Baltıktaki sevkulceyş noktalarını ele geçirmek için muhriplerini ve küçük harp gemilerini kullanmaları kendilerine pek pahalıya mal olduğunu ve bu sebeple artık geri kalan gemilerini tehlikeye sokmağa cesaret edemediklerini söylemiştir. Lozovski şunları ilâve etmiştir:

Şimdi Alman filosu Baltıktaki Sovyet filosundan çekinmekte ve Sovyet deniz istihkâmlarına taarruza cesaret edememektedir. Hülâsa Almanlar bu denizde bir çok harp ve nakliye gemileri kaybetmişlerdir. Şimdi yalnız küçük gemilerini kullanmaktadırlar.

Alman-Sovyet hattına bir bakış

Londra kaynaklarına göre, Leningradda bir değişiklik olmamıştır. Muharebeler şehrin 12 kilometre civarında devam etmektedir.

Leningrad halkı yalnız topçu ve hava bombardımanlarından değil, aynı zamanda susuzluktan ve elektriksizlikten de sıkıntı çekmektedir.

Fin topraklarından Leningrada bakıldığı zaman, bir kısa gece korkunç bir manzara karşısında kalınmaktadır. Çünkü birbirini takip eden infilâklardan hâsıl olan yangınlar görülmektedir.

Ayni kaynaklara göre, Kronştad kalesi geçen haftadanberi eskisi kadar faaliyet gösterememektedir.

Leningradda yiyecek miktarı asgari hadde indirilmiştir.

Fabrikalardaki işçilere günde bir kere sıcak yemek verebilmek maksadile kış için biriktirilmiş olan odunun büyük bir kısmı şimdiden sarfedilmiştir.

Cenupta Mareşal Budiyeni Kermençuk'da Almanlar tarafından ihata edilen Rus ordularının dörtte üçünü kurtarmıya muvaffak olmuştur.

Kırıma müteveccih Alman taarruzu devam etmekte ve berzah zorlanmaktadır. Odesada inisiyatif Ruslardadır. Bu mıntakada Alman ve Rumen kıt'alarının hücumları mühim zayiat verdirilerek tardedilmektedir.

Alman kaynakları, Leningrad mıntakasında çevrilmiş olan Sovyet kuvvetlerine karşı mütemerkiz hücumlar yapmaktadırlar.

Alman tayareleri Ladoga gölünde her biri 1800 tonluk iki Sovyet gemisini hasara uğratmışlardır.

Diğer mıntakalarda da muharebeler devam etmekle beraber, mühimce bir inkişaf kaydedilmemiştir.

Muhtekire şunu anlatmak lâzım!

(Başmakaleden Devam)

kazançlı vatandaşların geçim nizamı bozulur. Bu bozukluk işe, güce, salim düşünceye tesir eder ve binnetice millî bünye mutazarrır olur. Netice itibarile rahat, ucuz ve gayrimeşru kazançla mücadeleden kurtulmuş yaşamanın en büyük faydası millî bünyeye olur.

Hayat pahalılığı, iştira zorluğu hükûmeti malî fedakârlıklar ihtiyarına sevkettiği takdirde de yine muhtekir hesabına ortada kazanılmış hususî bir menfaat mevzuu kalmaz. Muhtekir ve o istidattaki insanlar her şeyin başında kendilerine ait her menfaatin, servetin, zenginliğin, kazanç ve emlâkin Türk milletinin umumî refahı, umumî rahatlığı, umumî kuvveti ve millî içtimaî bünyenin resaneti ile alâkalı olduğunu bilmelidirler. Millet fakir düşer, hazine fedakârlık ihtiyarına kalkışır, mal ve emlâk kıymeti haddinden fazla artar, her nevi ihtiyaç maddesi gayrimeşru kazanç vesilesi ittihaz olunursa ve millî bünye bu gayrimeşru kazançlarla tazyik edilirse husule gelecek her türlü zarardan muhtekirin, zenginin, servet veya emlâk sahibinin müteccsir olmamasına imkân yoktur. Her ferdin en geniş ölçüde selâmeti, her türlü servetin en emin ölçüde mahfuziyeti bugünkü dünya boğuşması karşısında ancak milletin hey'eti umumiyesinin ve devletin çok kuvvetli, çok rahat, her türlü gaileden âzade bulunmasına bağlıdır. Binaenaleyh her vatandaşın bu şuur ile milletin umumî hayatına tahakkuk eden mevzularda çalışması ve ticarî sahada icap ediyorsa değil fazla kazanmak, kazanemdan fedakârlık ve feragat göstermesi birinci şarttır.

Millî ve sosyal bünye ne kadar kuvvetli olursa millet ve devlet o kadar kuvvetli olacağına göre, bu idrak ve şuurun dışında kalanlar, gayrimeşru kazanç yoluna düşenler, ihtikâra sapanlar, sun'î fiat yaratmıya çalışanlar, hükûmete ve halka müşkülât çıkaranlar mutlaka ve mutlaka vatan haini ve Türkiyenin düşmanıdırlar.

Kayıtsız ve şartsız herkesin bilmesi lâzımdır ki, milletlerin ölüm ve dirim mücadelesini teşkil eden bu dünya boğuşmasında artık ne mark, ne sterling, ne dolar, ne frank, ne arsa, ne altın, ne apartıman, ne ley veya nakit masuniyeti yok, yalnız ve sadece kül halinde tek kurtarıcı masuniyet vardır:

— Kuvvetli ve müstakil devlet, kuvvetli ordu, kuvvetli ve müstakil millet..

Türkiye bugün kuvvetli devlet, kuvvetli ordu, kuvvetli ve müstakil millet iktidarına ve onun bütün şartlarına sahip olan bir ülkedir. Bu ülkenin selâmet ve emniyetine kundak sokmak istiyen herhangi bir vatansızla binnetice ayni yola giden bir muhtekirin hiçbir suç farkı yoktur. Vatanına hiyanet edenlerin yeri ya ip, ya zindandır. Muhtekirin yeri de ya ip, ya zindan olmalı ve muhtekir 5 kuruş fiati olan herhangi bir maddeyi hattâ 25 santim farkı ile satarsa vatana hiyanetinin, kudankçılığının, milleet zararına işlediği suçun cezasını en ağır şekilde ödemelidir.

Davamız muhtekire ceza çektirmek ve kanunları bu bakımdan şiddetlendirmek değil, onu bu yola saptıracak cehaletinden ve idraksizliğinden kurtarmak, her ferdin ticaret hayatında normali üstün bilmesinin askerlik vazifesi ve vatan müdafaası kadar hayırlı, uğurlu, mukaddes olduğunu anlatmaktır. Milletin umumî bünyesine, umumî refahına, umumî durum ve geçimine bu şuur ve idrak uyandıktan sonra kundak sokacak tek Türkün çıkacağına dahi ihtimal veremeyiz ve:

— Bu adam muhtekirdir..

Derlerse inanmayız. Çünkü; bugün artık dünya şartları ve milletlerin hayat hakkı mücadelesi karşısında «muhtekir» tabirinin yeri kalmamıştır. Muhtekir, sadece «vatan haini»dir. Türk milletinden hain çıkmaz. Yeter ki, ona hakikati ve bu davayı anlatabilelim!

ETEM İZZET BENİCE

RAMAZAN Geceleri için Ailelerin en nezih Eğlence Mahalli

MAKSİM *Salonlarıdır*

Tepebaşı Bahçesinin Güzide S A Z HEYETİ

Bayanlar: SUZAN GÜVEN - Nevzat - Semiha - Birsen Süeda - Güzin - Saniye - İhsan

BİR MEHTAP GECESİ

40 kişilik **BÜYÜK REVÜ**

Yazan: Ziya Şakir — Beste Şefik Gürmeriç — Rejisör: S. Atilla.

Telefon: 42633

GAYRİMENKUL SATIŞI

Beyoğlu Dördüncü Sulh Huhuk Hâkimliğinden:

Terekesine mahkemece elkonulup tasfiyesine karar verilen ölü Evdoksiya uhtsinde bulunan Beyoğlu Kamerhatun mahallesi Alhatun sokak eski ve yeni 7 numaralı arsa mahkememiz tarafından açık arttırma suretiyle 18/10/941 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 10 dan 12 ye kadar satılacaktır. Arttırma bedeli yüzde yetmiş beşi bulmadığı takdirde ikinci arttırması 28/10/941 tarihine müsadif Salı günü saat 10 da icra edilecektir. Tamamının kıymeti 775 lira olup % 3,75 dellâliye resmi ile tâviz bedeli kadastro harcı müşterisine satış gününe kadar vergiler terekeye aittir. Arttırmaya girebilmek için % yedi buçuk pey akçesi yatırmak lâzımdır.

Tafsilât: Arsanın tamamı 77.50 metre murabbaı olup şekli mustatil ve cephe genişliği 3 metre 63 santimetredir.

İpotekli alacaklarla diğer alacakların gayri menkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddia evrakı müsbiteleriyle satış gününden evvel mahkemeye bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde paylaşmadan hariç kalacaklardır. Bundan başka satış bedeli ile dellâliye resmi ve tâviz bedeli tutarını ihale tarihinden itibaren müddeti kanuniyesi zarfında mahkeme veznesine yatırmak şarttır. Yatırılmadığı takdirde İcra ve İflâs Kanununun 121, 132, 133 üncü maddeleri hükümleri tatbik edilecektir. İsteklilerin yukarıda gösterilen gün ve saatte Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk Mahkemesine gelmeleri ilân olunur. 940/146

Bayazıtta Marmara Sineması Üstünde

MARMARA GAZİNOSU

Sayın İstanbul halkından görmüş olduğu rağbetten cesaret alarak kışlık salonunda her akşam: Kemanî İSMAİL OKAY, Cünbüş Bestekâr ZEKİ DUYGULU ve NİHAD, Piyanist ve Tanburî Bayan FAİZE hanende ARTAKİ KEMERLİ, Hanende NAFİZ İBRAHİM TUBERK, Bayan NEZİHE UYAR, Bayan MELEK, Bayan MELAHAT MARDİNDEN Müteşekkil **BİR SAZ HEY'Tİ**

Saat 7 den 12 ye kadar icrayi ahenk edecektir.

ÖKSÜRENLERE **KATRAN HAKKI EKREM**

İstanbul Fiat Mürakabe Komisyonu Başkanlığından:

115 No. lu İlân — Bu ilânda markası ve numarası tesbit edilmiş olan kaşar peynirleri toptan 120 kuruş perakende 145 kuruştan satılacaktır:

H. H.	372	
H. H.	287—286	
M. B. Çuvalda	301	H. A. Peynir Üzerindeki Marka
C. Y.		
U. D. Şakir Süter		
A. A.	302	
M. A.	295—296	
S. Y. I.	581	
H. Y.	30	
S.	243	

U. D. Çuvalda «üç yıldız» peynir üzerindeki marka

NTO: Yukarda numarası bulunmıyan markalar Anadolu mamulâtı kaşarlardır. Uludağ U. D. markalarından yalnız Şakir Süterin kaşarları yağlıdır. Diğer U. D. markalar yukarıda zikredilen peynirler meyanında değildir.

U. D. «üç yıldız Şakir Süter firmasıdır.»

26.9.941 günlü gazetelerde komisyonun 25.9.941 tarihli toplantısında kaşar peynirlerine toptan 120, perakende 145 kuruş narh konulduğu tarzında neşriyat yapılmıştır. Mezkûr neşriyat komisyonun resmî ilânı olmadığı ve kaşar peynirleri hakkında 105 No. lu ilân cari olup yukarıda intişar eden 115 No. lu ilânın ise yalnız işaret edilen markalarına ait olduğu tasrih olunur. «6683»

Yeni açılacak Sinema

Karilerimiz gösterilecek filmleri merak ediyorlar

Geçen gün Tepebaşındaki Belediye malı Sinema binasının tanzim edilerek halka açılacağını yazmıştık. Bu haber büyük bir alâka uyandırmış, Sinema sever halkımızı sevindirmiştir. Ancak sinema severlerimizi bir merak almıştır: Acaba bu yeni açılacak sinemada yeni filmler var mı?.

Bu merak, Avrupa ile yollar kapalı olduğu için uyanmıştır. İnsan hakikaten düşünüyor: Yeni bir sinemanın açılması iyi, iyi amma, yeni film nasıl getirilecek?. Acaba tayyare ile film getirtmek kabil midir?.

Herhalde Tepebaşında yeni açılacak olan sinema müdüriyetinin gün geçirmeden bu haklı merakı halledeceğine kanîiz.

Bugün **İPEK**'te

TÜRKÇE SÖZLÜ

DENİZ Kahramanları

Vazife - Aşk - Kahramanlık muazzam ve müthiş sahneler

Ayrıca: MATBUAT U. M.

MEMLEKET JURNALI No. 2

Türkçe Sözlü

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Göz Hekimi

Dr. Murat Rami Aydın

Beyoğlu - Parmakkapı, İmam sokak No. 2 Tel. 41553

Muayene ve her türlü göz ameliyatı fıkaraya parasızdır

RADYO

28 Eylûl 1941

18.00	Program, ve Memleket Saat Ayarı.
18.03	Radyo Caz ve Tango Orkestrası.
18.40	Fasıl Sazı.
19.30	Ajans Haberleri.
19.45	Serbest 10 Dakika
19.55	Tango ve Sving'ler (Pl.)
20.15	Konuşma (Meslekler Konuşuyor).
20.30	Karışık Şarkılar.
21.00	Ziraat Takvimi.
21.10	Karışık Şarkılar.
21.35	Ankara Sonbahar At Yarışları.
21.45	Opera Musikisi (Pl.)
22.30	Memleket Saat Ayarı, Ajans Haberleri.
22.45	Spor Servisi.
22.55/23.00	Yarınki Program ve Kapanış.

Devredilecek İhtıra Beratı

«Araziye intıbak eden nakil vasıtası» hakkındaki ihtıra için İktısat Vekâletinden istihsal edilmiş olan 17 Ağustos 1939 tarih ve 2864 No. lu ihtıra beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veyahut icadı Türkiyede mevkii fiile koymak için salâhiyet verileceği teklif edilmekte olmakla bu hususa fazla malûmat edinmek istiyenlerin Galatada Aslan Han 5 inci kat 1 - 3 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur.

DOKTOR

Feyzi Ahmet Onaran

CİLDİYE VE ZÜHREVİYE MÜTEHASSISI

(Babıâli) Ankara caddesi Cağaloğlu Yokuşu Köse başında No 43

Bir Casusun Gizli Defteri

No. 123

Yazan: *Francis Machard* Çeviren: *İskender F. SERTELLİ*

Şimdi bütün cezanın ağırlığı şurada yatan adamın omuzlarına yüklenecek

Bu nöbetçiyi yarın akşama kadar beklemek lâzım. Mademki yarın gece nöbete girecek. Yarın gece kendisiyle daha serbest konuşabileceğimi umuyorum.

Gelen pusulada: «Müsterih ol!» sözü bile beni sevindirmiye kâfi geldi. Bakalım bu ekmek muhaberesi tekerrür edecek mi?..

Yarın akşamı nasıl beklemeli?.

Yarın mevkuflyetimin yedinci günü olacak.. Hâlâ kafesteyim..

★

Ertesi sabah..

Kapımın biraz ötesinde iki polis çavuşu yavaş yavaş konuşuyor. Beni enterese eden bazı cümleleri işitiyorum:

«— Madam Gastonya İsviçre hududunu aşmış diyorlar.»

«— Nerden duydun?.»

«— Bu sabahki gazeteler yazmış.»

— Sen okudun mu?.»

«— Hayır. Ben okuyamadım amma, bir arkadaşım dışardan yeni nöbete gelmişti. O söyledi.»

«— Öyleyse doğrudur.»

«— Şimdi bütün cezanın ağırlığı şurada yatan adamın üzerinde kalacak.»

«— Öyle ya. Onu kaçırdılar. Suçların hepsini bu zavallıya yükliyecekler..»

Polisler, bana işittirmek maksadile konuşmadıkları için, sözlerine inanılabilirdi.

Bu haberi duyunca hiç te hayret etmedim. Şimdi Madam Gastonyanın zekâsına değil, dehasına hayran oluyorum. İzini Paristen kaybetmek için, hududu aştığını işaa ediyor. Mükemmel bir tedbir!

Eğer muhakememde yanılmıyorsam, İspanyol madamından artık emin bir şekilde her türlü yardımı bekliyebilirim. Zira, kendi izini zabıtanın fakibinden kaybettikten sonra, benimle meşgul olmakta serbest kalacaktır.

Bu haber çok huşuma gitti.

Akşamı bekliyeceğim..

Koridorda bir maznun acı acı bağırıyor:

— Adalet yok mu? İnsaf, merhamet yok mu? Dokuz saattenberi su istiyorum da vermiyorlar. Çölde miyim? Nerdeyim?. Bir bardak su verecek insan yok mu burada?.

Acaba bu da kim?.

Niçin bağırıyor?.

Her sesi, benim için bir çok mânalar taşıyan bir sinyal farzediyorum. Maznunun dokuz saattenberi su beklemesi beni şüpheye düşürdü.

Neden sekiz veya on saat değil de, dokuz saat?! Benim yerimde —adı dokuz olan —hangi insan dokuz rakamını duyar da şüpheye düşmez?.

Maznunun yüzünü görmüyorum. Dipteki hücrelerden haykırıyor.

Koridor onun sesiyle çınlıyor. Aldırış eden yok..

Çavuşlardan biri:

— Daha çok bağırırsın.. Hele bu gece de geçsin bakalım..

Diye söyleniyor.

Belli ki, kendisine su verilmemesi komiserlikçe emredilmiş.

Fransız zabıtasının klâsik (söyletme tedbirleri arasında bu gibi cezalar çoktur. Halbuki mücrim, suçunu saklamıya azmetmişse, susuzluktan ölür, yine bir şey söylemez.

İkinci polis çavuşu biraz daha merhametli..

— Acaba gizlice bir bardak su versem, kimse duyar mı?.

Arkadaşı kolundan çekiyor:

— Sen çıldırdın mı?. Belki bizi etraftan polis müfettişleri kontrol ediyor.. Belki meydana çıkar.. Sonra kovarlar ikimizi de.

— Hakkın var. Vazifemi suiistimal etmek istemem. Çocuklarım aç kalır sonra..

★

Akşam oluyor.

Bana yardım edeceğini umduğum gardiyanı dört gözle bekliyorum.

Madam Gastonyanın Fransız hududundan İsviçreye geçmiş olduğunu teyit eden yeni bir haber yok.

Bu konuşmanın da bir dolap olması ihtimalini —zayıf ta olsa— düşünüyorum.

Bakalım bizim gardiyan gelirse neler söyliyecek?!

★

Saat altı buçuk.. Heyecan içindeyim.

(Devamı Var)

TAKVİM

Rumi 1357 EYLÜL 15	Hıkrî 146	Hicrî 1360 RAMAZAN 6

yıl 941 ay 9	Vasati S. D.	VAKİT	Ezani S. D.
EYLÜL	5 54	Güneş	11 55
	12 05	Öğle	6 07
28	15 25	İkindi	9 28
	17 57	Akşam	12 00
PAZAR	19 30	Yatsı	1 31
	4 15	İmsâk	10 16

Hediye Kazananlar

Birer şık yazı kalemi kazananlar: Osmanlı Bankası memurlarından B. E. Eseyan kızı Bayan Süzan Uğurlu, Galatasaray Lisesi talebelerinden 358 numaralı B. A. Yakın, Işık Lisesinin 1941 yılı orta kısmı mezunlarından Bayan U. Güldal, Galatasaray Lisesi talebelerinden B-9 da 989 numaralı B. Münir, Tarsusta B. Mahmut Barlan elile Bayan Ayşe Tosunoğlu, Üsküdarda Şerif Kuyusu sokağı 54 numarada H. Kaynar, Ortaköyde Galatasaray lisesi 5 inci sınıf talebelerinden B. Orhan Karaeğeoğlu, Alipaşa 24 üncü ilk mektep 5 inci sınıf A şubesi talebelerinden 121 numaralı B. Galip Sonuvar, Arnavutköyünde tayyareci B. Suphi sokağında 40 numarada B. Şinasi, Beyoğlunda Sakızağacı caddesinde 14 numarada B. Zeki Gürson, Beşiktaşta Hasfırın caddesinde boyacı B. Osman, Gelenbevi orta okulu 1 inci sınıf talebelerinden 35 numaralı B. Bürhan, Edirnekapıda Muhtar Muhittin sokağı 25 numarada Bayan Şükran, Şehzadebaşında Atatürk caddesinde 123 numarada Bayan Mahnidet, Kadıköyünde Bahariye caddesinde Münibe apartımanında 4 üncü katta B. İlhan Akkan, Samatya caddesinde Yokuşçeşme tramvay durağında 133 numaralı hanede «isim konmamıştır», İstanbul Erkek Lisesi talebelerinden 847 Necati, Üsküdarda 4 üncü kız orta mektebi talebelerinden 69 numaralı Bayan Cemile Türkoğlu.

(Devamı var)

SAN'AT OKULLARINA RAĞBET ÇOK

Malzeme masrafı fazla mıdır?

(1 inci Sahifeden Devam)

na 1318 yeni kayıt vardır. Eskiden kayıtlı olanların sayısı da 325 dir. Beyoğlu Akşam kız san'at okuluna yazılanların sayısı ise 300. den çoktur. Muhtelit olan İstanbul Erkek Terzilik okulu talebesi de 50 den fazladır. Talebe kaydına da nihayet verilmemiştir.

MASRAF ÇOK MUDUR?

Kız San'at Enstitüsü ve Akşam Kız San'at okullarına yazılanların senelik dikiş malzeme masrafının fazla olduğundan bazı talebe velileri şikâyetçi bulunmakta ve bundan dolayı fakir talebenin bu san'at okullarına devam imkânından uzak kaldıklarını söylemektedirler.

Bu vaziyeti tetkik ettim ve hemen hemen bütün Kız San'at Enstitüleri ve Akşam kız San'at okulları müdür ve idarelerile görüştüm. Aldığım malûmatı sırasile yazıyorum:

Kız San'at Enstitüleri müdürleri diyorlar ki:

— Talebeye fazla masraf çıkarıldığı hakkında talebe velileri bazan bize de müracaat ediyorlar; Fakat bu iddialar idarenin doğurduğu bir engelden değil, talebenin ihdas ettiği arzulardan ileri gelmektedir.

İdare; dikiş, kumaş, nakış ve saireye ait malzemenin en iyi cinsinden yani pahalısından olmasını istemez. Lâkin talebe bunun en iyi cinsinden almakta da muhtardır; çünkü vücude getirilen elbise ve diğer eşya kendisine aittir. İşte mali vüs'ati müsait olmıyan bazı talebe, diğer arkadaşlarını görenek ittihaz ederek velilerini icbar eylemekte ve gûya mektepten ayni kalitede malzeme talep olunduğunu ileri sürmektedir. Haddi zatında kumaş pahalılığı da buna inzimam etmektedir. Yoksa idare, en ucuzunu da talebeye söyler. Mesele bir lüks işi değil, tedris vasıtasıdır. Ucuzu daha makbuldür.

Enstitüler beş seneliktir. Birinci sınıfta çocuk takımları gösterilir. Senelik masraf 5-6 lira içindedir. İkincide bütün iç çamaşırları yapılır. Nakış ve şapka öğretilir. Masraf 25 - 30 lira içindedir. Üçüncü ve dördüncüde de masraf aynidir. Beşincideki masraf da fazla değildir. Şunu da nazarı dikkate almalıdır ki, yapılan elbise, tuvalet, tayyör, şapka talebenin kendi malıdır ki, bu kadar bir masrafla, işçilik de binerek, dışarıdan bunları tedarik kabil değildir. Esasen beşinci sınıfta hariçten sipariş de kabul edildiğinden talebenin masrafı dahaazalır.

Akşam Kız San'at okulları müdürleri de diyorlar ki:

— Ortaya atılan iddialar doğru değildir. Talebemizin yüzde doksanını fakir aile kızları teşkil eder. Mektep bunlara yardım eder. Sıkıtıya duçar olmalarını meydan vermez. Bu hususta teşkilâtımız vardır. Hattâ çok muhtaç talebeye yemek de verilmektedir. Bu okullarda talebenin senelik dikiş, nakış malzeme masrafı 15 lirayı geçmez.

Bunu da, söylediğimiz gibi, muhtaç talebelere idare yardım ederek temin eder. Fakat bazı talebe, velilerini en iyi kumaş için icbar ediyor ki, bunu men idareye değil, velilere racidir.»

Tevfik Necati KOZOL

GAYRİMENKUL SATIŞI

Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk Hâkimliğinden :

Terekesine mahkemece elkonulup tasfiyesine karar verilen ölü Agamemnun uhtesinde bulunan Beyoğlu Çukur mahallesi Kadın çıkmaz sokak eski 8 M. yeni 5 numaralı evin tamamı açık arttırma suretiyle 18/10/941 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 10 dan 12 ye kadar satılacaktır. Arttırma bedeli % de yetmiş beşi bulmadığı takdirde ikinci arttırması 28/10/941 tarihine müsadif Salı günü saat 10 da icra edilecektir. Tamamının kıymeti 4100 liradır. % 3,75 delâliye resmi ile tâviz bedeli ihale pulu müşterisine satış gününe kadar vergiler terekeye aittir. Arttırmaya girebilmek için % de yedi buçuk nisbetinde pey akçesi yatırmak lâzımdır.

Tafsilât: Zemin katı bir oda bir mutfak birinci ve ikinci katlarda ikişer oda ve bir helâ, üçüncü katta bir oda bir taraça vardır.

İpotek sahibi alacaklılarla diğer alacakların gayri menkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbiteleri le satış gününden evvel mahkemeye bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde paylaşmadan hariç kalacaklardır. Bundan başka satış bedeli ile dellâliye resmi ve tâviz bedeli tutarını ihale tarihinden itibaren müddeti kanuniyesi zarfında mahkeme veznesine yatırmak şarttır. Yatırılmadığı takdirde İcra ve İflâs Kanununun maddel mahsusası hükümleri tatbik edilecektir. İsteklilerin yukarıda gösterilen gün ve saatte Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk Mahkemesine gelmeleri ilân olunur. 940/82

YÜKSEK MÜHENDİS MEKTEBİ ve TEKNİK OKULU
Giriş denemeleri yardımcısı

Çözülmüş Geometri Problemleri

Fi. 125 Krş.

Y. M. M. ve Tek. Ok. giriş denemelerinde sorulmuş ve bazı mühim problemlerin halleri.

HAŞET (Beyoğlu), Sergiyadis (Tünel başı), İKBAL KİTABEVİ (Ankara caddesi İstanbul)

İstanbul Deniz Komutanlığından :

Deniz Gedikli Orta Okulu için herların kabul listeleri gelmiştir. Alâkadar tanlığına müracaatleri. «8468»

iki müsabaka imtihanına giren okurokurların acele İstanbul Deniz Komu-

NEVROZİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrıları Derhal Keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										●
2		●								
3			●		●					
4						●	●		●	
5								●		
6			●	●		●		●	●	
7								●		
8	●			●				●		
9		●		●			●	●		
10	●							●		

SOLDAN SAGA:

1 — Siyah Hasan (İki kelime), 2 — Kamer, tahkir, 3 — Melâmi, 4 — Yüz yıl, tok değil, 5 — Siyah kuş, nota, 6 — Beyaz, 7 — Öpücük sesi, 8 — Firavun ismi, geceleri eğlenti yeri, iki harf yan yana, 9 — Yemek, nihayet, 10 — Suyu ile meşhur bir yer.

YUKARIDAN AŞAGIYA:

1 — Siyah kaş, 2 — Yılın on ikide biri, eli gevşek, 3 — Kavga, bazu, 4 — Feryat, 5 — Olmamış, arabacının elinde, 6 — Sonuna Z ilâve ederek ters okursanız, aklı bulursunuz, gözleri yan bakan, 7 — Salaspur, 8— Vasıta, 9 — Rütubet, millet, 10 — Aktör.

Dünkü bulmacamızın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	H	A	R	A	R	E	T	●	M	A
3	A	S	●	T	●	D	E	V	A	M
2	C	A	M	İ	●	E	M	●	K	A
4	İ	R	A	K	●	V	İ	K	A	Y
5	V	●	L	●	G	A	Z	E	L	●
6	A	L	Â	M	E	T	●	B	E	N
7	D	İ	Y	A	R	●	S	U	●	A
8	●	M	A	Z	E	R	E	T	●	Z
9	●	A	N	U	D	A	N	E	●	İ
10	Ü	N	İ	R	E	●	F	R	İ	K

S.E.C.

En meşhur

İNGİLİZ

radyoları

YENİ GELMİŞTİR

Galata Voyvoda Cad. Bereket Han No. 9

Sahip ve Başmuharrir: Etem İzzet Benice — Neşriyat Direktörü Cevdet KARABİLGİN
SON TELGRAF MATBAASI

Nişantaşı Kız Enstitüsü Müdürlüğünden:

1 — Okulumuzda yapılacak olan tamirat ve tâdilât açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhalesi 1941 Birincitesrinin 7 inci Salı günü saat 14 de Yüksek Mektepler Muhasebeciliği binasında toplanacak olan komisyon tarafından yapılacaktır.

3 — Keşif bedeli 9993 lira «32» muvakkat teminat 749 lira 50 kuruştur.

4 — İsteklilerin en az bir taahhütte 10000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden 3 gün evvel alınmış ehliyet ve 1941 yılına ait Ticaret Odası vesikalarile belli gün ve saatte komisyona ve bu baptaki keşif, şartname ve mukaveleyi görmek istiyenlerin de okul idaresine müracaatları. «8425»

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlânları

Muhammen bedeli (1320) lira olan muhtelif cins ve evsafta 345 kilo kayrak tozu (10.10.1941) Cuma günü saat (14,30) on dört otuzda Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usuliyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (99) liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondanparasız olarak dağıtılmaktadır. «8487»

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Orman, Veteriner ve Ziraat Fakültelerine bu yıl kabul edilecek talebelerin seçim imtihanları İstanbulda Sultanahmette Yüksek Ziraat ve Ticaret Mektebi konferans salonunda ve Ankarada Yüksek Ziraat Enstitüsünde aşağıda yazılı gün ve saatlerde yapılacağından namzet talebenin imtihan komisyonuna müracaatları. «8377»

Ders	Gün		Saat
Fizik	6.10.941	Pazartesi	9—12 / 14,30—17
Türkçe	6.10.941	Pazartesi	9—12
Kimya	7.10.941	Salı	14,30—17
Biyoloj.	7.10.941	Salı	9—12
Cebir	8.10.941	Çarşamba	9—12
Yabancı dil	9.10.941	Perşembe	9—12

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Eksiltme Komisyonundan

1 — Merkezimize ait Sinop motörü tekne ve makine aksamı açık eksiltme ile tamir ettirilecektir. Keşif bedeli «69:» lira «95» kuruştur.

2 — Bu işe ait şartnameler şunlardır:

A — Fenni şartname,

B — İdari şartname.

3 — İstekliler bu şartnameleri «4» kuruş mukabilinde merkezimiz evazımından alabilirler.

4 — Eksiltme 7.10.1941 Salı günü saat 14 de Galatada Kara Mustafapaşa sokağında kâin mezkûr merkez satınalma komisyonunda yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminat miktarı «51» lira «90» kuruştur.

6 — Eksiltmeye gireceklerin bu gibi tamirat yaptıklarına dair bir vesika göstermesi şarttır. «8464»

İstanbul Halk Sandığı

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN :

1 Teşrinievvel 941 Çarşamba gününden itibaren gişelerimiz aşağıda gösterildiği saatlerde açık bulunacağı sayın müşterilerimize ilân olunur.

Sabah	saat	9,30 — 12
Akşam	»	14 — 16
Cumartesi	»	9,30 — 11,30

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Mübayaanın cinsi	miktarı	Muhammen Bedeli	İlk teminatı	Şekli	Eksiltmenin Tarihi	Saati
Paltoluk kumaş	420 metre	596	188	Açık	9.10.1941	10,30
Iskarpin	400 çift	830	249	»	9.10.1941	10,45
Reçel	3000 kilo	065	147	»	9.10.1941	11,00

Mektebimizin 1941 mali yılı ihtiyacı yukarıda gösterildiği şekillerde eksiltmelere konulmuştur. Fazla tafsilât için Gümüşsuyunda Yüksek Mühendis Mektebine müracaat. «8449»

TARİHİ TEFRİKA: 6

HAZRETİ MUHAMMED VE MUHAREBELERİ

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Hazreti Muhammedin (S. A.) doğduğu gece işte böyle hâdiseler vücude gelmişti. Sasan İmparatorluğunun başında Nevşirvan Adil, bulunuyordu.

Nevşirvan, sarayının bir anda ve bareketiarz olmadığı halde yıkılmasını hayra yormamıştı. Meraka düştü. Vüzerasını toplıyarak meseleyi müzakereye koyuldu.

Nevşirvan, vüzerasiyle müzakere halinde iken Save gölünün batarak Semave'yi su bastığı haberi geldi.

Çok geçmeden Esterâbaddaki Mescidi Süleymaninin bir anda söndüğü işitildi ki, cümlesi ayni zamana tesadüf ediyordu.

Nevşirvan, hayretlere düşmüştü. Vüzerası bu hâdiselere bir cevap veremiyorlardı. Kâhinler âciz kalmış-

Ateşperestlerin mukaddes ışığı bir anda sönmüştü. Sasani İmparatorlarının mukaddes sarayı kısmen yıkılıp gitmişti. Nehirler taşmış, göller kurumuştu.

Dieleyi geçen Arap atlarını ve develerini gören Mobdan ise Farsın en yüksek âlimi idi.

Nevşirvan, müşkülâtını halletmek için Mobdanı huzuruna davet etti.

Mobdan, müşkül olan şeyleri halleden bir zattı. Ve, Nevşirvan bu gibi müşküllerde Mobdan'ı çağırarak halli müşkilât eylerdi.

Fakat Nevşirvan'ın Mobdanın gördüğü rüyadan haberi yoktu. Bu da bir hâdise teşkil ediyordu.

Nevşirvan, Mobdan'a sordu:

— Ya Kadülkuzzat sarayımın bir anda yıkılmasına ne dersin?.

— Bunları ne mânaya hamledersin?..

— .....

— Göller batıp kurudu. Nehirler taştı. Mescidi Süleymani'nin ateşi söndü. Hep bunlar bir anda olmuş bulunuyor..

Mobdan, biraz mülâhazadan sonra rüyasını da hatırlıyarak cevap verdi:

— Arabistanda mühim bir vak'anın zuhur edeceğine delâlet eyler.

Fakat Mobdan herşeye agâh olmuştu. Sasan İmparatorluğu üzerine ateşin bir akın olacağını ve Sasan İmparatorluğunun mahv ve inkıraz bulacağını kestirmiştir.

O zamanlar Araplar arasında bir takım kâhinler vardır ki havadisi gayyibeden ve Takdiratı İlâhiyeden haber vermek iddiasında bulunurlardı.

Havadisi gayyibeden haber verenlere «Kâhini Irak» namı verilirdi. Kâhinler, alelâcaip insanlardı.

Nevşirvan Kadülkuzzattan sağlam ve ikna edecek bir cevap alamadığından müşkül mevkide kalmıştı.

Mobdan, rüyalardan, hâdiselerden bir çok şeyler istişmam etmişti. Nevşirvan İmparatorluğu mahvolacaktı.

Fakat bunları açıkça İmparatora natkâr cevabı alamayınca kâhinlerden birine müracaate lüzum hissetti.

Mülûkü Araptan olup Nevşirvanın tahtı tâbiiyet ve hükmünde olan Numan bin Münzire haber göndererek üstat bir kâhin istedi.

Numanın maiyetinde Abdülmesih isminde meşhur bir kâhin vardı. Nevşirvanın fermanı üzerine onu yolladı.

Abdülmesih Müdayin şehrine gelip Nevşirvanın huzuruna çıktı.

Nevşirvan ile Abdülmesih arasında şöyle bir muhavere oldu!!

— Mescidi Süleymani'nin ateşi sönmüştür. Bundan haberdar mısın?.

— Beli Hükümdarım...

— Save gölü batıp mahvoldu. Haberdar mısın?.

— Beli Hükümdarım...

— Semave cihetlerini su bastı. Bundan da haberdar mısın?.

— Beli Hükümdarım...

— Sarayımın yıkıldığından da haberdar mısın?.

— Beli Hükümdarım...

— Bütün bu hâdiselerin bir anda olduğuna da vâkıf mısın?.

— Beli Hükümdarım...

— Madem ki, bunca esrara vâkıfsın

Edebî Tefrika No: 25

Hatır İçin Öldürdüler

Yazan: AKAGÜNDÜZ

Ali en son konserini Şehzadebaşındaki Millet tiyatrosunda (Balkan harbi yetimleri) menfaatine vermişti. Konser programının iki faslı arasında - san'atkâra istirahat zamanı vermek için - bir perdelik bir piyes vardı. Konserin birinci faslı biter bitmez, Aliye şu kartı verdiler:

Hacer

(...) Reisi (S) Beyin kızı.

Kartın arkasında da şunlar yazılı idi:

(Muhterem üstat, piyes oynanırken bir dakika teşrifinizi (Prenses hazretlerile rica ediyoruz.

En yüksek, devir ricalinin, Veliahdin, Padişahın karşısına

kiye çok meraklıyım. Mısır mü- sikisi güzel olmakla beraber ne yalan söyliyeyim ki bana gık dedirtti. Sizin plâklarınızı dinledim. Senanızı okudum. Bugün de, yakından tanıdım. Müzik tarzınız beni çok alâkalandırdı. Takdirlerimi bildirmek için elinizi sıkmak arzusunu yenemedim.

Prenses elini daha kolayca vermek için ayağa kalktı. Kendi mi, yoksa iskmelesinin ayağı mı iltiyar kâhya kadının sol aşık kemiğine çarptı. Kadıncağız can acısından hafif bir sayha çıkardı.

— Pardon Diyaman.

— Zarar yok velinimetim.

Ali bu takdire, iltifata teşekkür edip ayrıldı. Üç gün sonra Aliyi siyasi zabıtadan çağırdılar.

Tanıştıkları halde şefte sürat bir karıştı:

— Ali Bey, siz son konserinizde bir Mısırlı prensesle locasında görüşmüşsünüz. Müzik bahsi bahanesile bazı siyasi sözler geçmisine?..